

ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ

ಶರ್ಮಿಳಾ ಗೊವಾನ್ದೆ ನೀ ಮಾಂಡ್ಲಿಕ್

"ಬೋಧನೆಯು ಕಲಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟ ಏಕೆಂದರೆ. ಬೋಧನೆಯೆಂದರೆ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು"

ಮಾರ್ಟಿನ್ ಹೈಡೆಗರ್ (1889–1976)

ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವ ಮಗು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕಾಳಜಿಭರಿತ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಲ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಗುಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಆಟವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಬೈಲಿನ ಕರೆಗಂಟೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಾಯಿಯ ಗಮನ ಬೇರೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಮಗು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮರಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮರಳು ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾರಿಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮಗು ಪುನಃ ಪುನಃ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೇ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಲೋಕದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೇ ಪದೇ ಪದೇ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಮಗುವಿಗೆ ಮರಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಮಗು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮರಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಯಿಯತ್ತ ತಂದು ಅದರ ರುಚಿಯನ್ನು ಸವಿಯ ಬೇಕೆಂದಾಗಲಷ್ಟೇ, ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಮಗುವಿನ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಅಹಿತಕರ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಬೈಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು, "ಛೀ ಕೆಟ್ಟವನೇ, ಇದು ಕೊಳೆ ಮರಳು, ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಲ್ಲ ತಿನ್ನಬಾರದು." ಎಂದಳು. ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಲು ಮತ್ತು ಮರಳಿನತ್ತ ಸುಳಿದಾಡಲೂ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆಯೇ, ಇನ್ನೊಂದು ಘಟನೆ, ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದಳಲ್ಲದೇ, ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಕಿವುಚುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನಳಾಗಿದ್ದಳು. ಕೂಡಲೇ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅಂಟಾದ ರಸ ಅವಳ ಬಟ್ಟೆ, ಕೈಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಅಂಟಂಟಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಆದರೂ ಮಗು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದ ಸವಿಯನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾ, ಕೆಲ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡಿದಳು. ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅಂಟು ಅಂಟಾದ ರಸದ ವಾಸನೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ಹಾರಾಡುತ್ತ ಬಂದ ನೊಣಗಳ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮಗು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು, ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಳ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿದಳು. ಮಗು ಮತ್ತೆ ಆಟವಾಡಲು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಳು, ಆದರೆ ಈ ಬಾರಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ಮಗು ನಿಜವಾಗಿ ಕಲಿತ ಅಂಶ ಯಾವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇನೆಂದರೆ ಮಗುವು ಏನೋ ಒಂದು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಳು.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವ ಮಗುವನ್ನು ಅನಾರೋಗ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿದೆ, ಕಲುಷಿತವಾದ ಮರಳು ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಗು ಮಾರಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದೆನೆಂಬ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತಾಯಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಕಪ್ರಜ್ಞಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಆ ಮಗು ಏನನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು? ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ತನ್ನ ತಾಯಿ ನಡುವಳಿಕೆಗಳ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಂದ ಮಗು ಏನನ್ನು ಕಲಿತಿರಬಹುದು?" ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಗು ಕಲುಷಿತವಾದ ಮರಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು?"– ಅವನಿಗೆ ಅದು ಇಷ್ಟವಾಗುತಿತ್ತೇ, ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಉಗುಳುತಿದ್ದನೇ?" "ಮರಳನ್ನು ತಿಂದು ಮಗುವಿನ ಉಸಿರುಗಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತೇ? ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕಿವುಚಲು ಬಿಡದೇ ಅವಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮಗುವಿನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ ಸಂತೋಷ ಕಾಣುತಿತ್ತೇ? ಆ ಮುಗ್ಧ ತುಟಿಗಳಿಗೆ ಬಡಿದ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದ ಸವಿಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ? ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಅಂಟಾದ ರಸದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ?

ಈ ಘಟನೆಗಳ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೆಂದರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಾಲಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಘಟನೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡಬಹುದೇ? ಅಥವಾ ಅವರು ಸ್ವತಃ ತಾವೂ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡುವ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೇ? ಇಲ್ಲವೇ, ಮಗು ಮಾಡುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇ? ಅವರು ಮಗುವಿನ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವರೆ?

ಮೇರಿಲ್ಯಾಂಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ದೇಹಚಲನಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಜೀನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್, "ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಗು"ವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, "ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಎತ್ತರದ ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ, ತಿರುಗಾಟದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಕಾರಿನ ಸೀಟ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. (Louv, 2005)." ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ, ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನಗರದ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಸುತ್ತಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುವಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ನಗರದ ಬಡ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಂದೆತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ವಿಷಕಾರಿ ಕೀಟಗಳು, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಪಘಾತಗಳು, ಗಾಯ ಹಾಗೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಗಬಹುದಾದ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ, ಮಕ್ಕಳು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪಾಲಕರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಮನೆಯ ಶುಚಿತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಸಮಯ, ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಗೆ ಹೆದರಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುವುದೇ ಒಳಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿ ಬೆಂಚುಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಕುಳ್ಳರಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟೋಟದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಆನಂದಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಶಿಶು ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಮಗು ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕಾದ ಅನುಭವಗಳಿಗೂ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿವೆ. ಸ್ಥಿರವಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಬಂಧಿತರಾಗಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ತರಗತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ, ಕುರ್ಚಿ-ಬೆಂಚುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ, ತಾವು ಬೋಧಿಸಿದನ್ನಷ್ಟೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ; ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಡ್ಯೂಯಿಯವರ ಮಾತಿನಂತೆ "ನಾವು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ? ಏನನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ? ಅಥವಾ ಅನುಭವಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಏನೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ? ಯೆಂಬುದು "ಅನುಭವದಿಂದ ಕಲಿಕೆ" ಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನುಡಿ ಮತ್ತು ಮುನ್ನುಡಿಯಂತೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. (Dewey, 2003). 'ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಕೈ ಹಾಕಿದಂತೆ,' ಎಂಬ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಡ್ಯುಯಿ ಯವರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, "ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ನೋವಿನ ಅರಿವು ಸಹ ಒಂದು ಅನುಭವ. 'ಈ ಮೂಲಕ ಮಗು ಕಲಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ, ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ಅಂದರೆ, ಸುಡುವುದು; ಇದರಿಂದ ನೋವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪುಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅನುಭವದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಅದರ ಅಂಟಾದ ರಸದಿಂದ ಆರಾಮದಾಯಕವಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಹಿತಕರವಲ್ಲದ ಅನುಭವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿತಲ್ಲದೇ, ಕಿತ್ತಳೆಯ ಸವಿಯಾದ ರಸದಿಂದ ಅದರ ಹಣ್ಣಿನ ಸವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಪುಟ್ಟ ಮಗು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ತಿನಿಸುವಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲಳು.

ಪಿಯಾಜೆಯವರು ಕಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, "ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವರೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಹಳೆಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಪಿಯಾಜೆಯವರ ಪ್ರಕಾರ, "ಮಗು ಹೊಸ ಅನುಭವದ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಎದುರಾದಾಗ, ಅದು ಮೊದಲು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ, ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮತೋಲನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎದುರಾಗಿ ಅವುಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮಗು ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಈ ಅಸಮತೋಲನ ದೂರವಾದ ಮೇಲೆ, ಮಗು ಸಮತೋಲನದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲಪುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ 'ಸಮತೋಲನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಹಿಕೆ' ಎನ್ನುವರು.

ಆ ಚಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ತನ್ನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಾದ ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಕಿವಿ, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಶ ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣೆಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದಂಶವನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟರೆ ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತಳು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವ ಮಗು ಅವನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು ಯಾವ ಗ್ರಹಿಕೆಯೂ ಸಿಗದಂತಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮಗು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕಟುನುಡಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ನಿರಾಕರಣೆಯಿಂದ ಮರಳಿನ ರುಚಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯದಾದನು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಕಿತ್ತಳೆಯ ಅಂಟಾದ ರಸದ ಅಸಮಾಧಾನದ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವಳು ಕಿತ್ತಳೆಯ ಸವಿಯಾದ ರಸದ ಸವಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಹ ಪಡೆದಳು. ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಎದುರಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವ ಮಗು ಪಡೆದ ಅನುಭವ ಅವನ ತಾಯಿಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಕೃತಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮಗು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮರಳಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ಹೋಗುವಾಗ ಅದು ಅವನ ಅಮ್ಮನ ಅಹಿತಕರವಾದ ನುಡಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವ ಮಗುವಿನ ಅನುಭವ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತೇ? ನಾವು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಎಡೆಲ್ ಫೆಬರ್ ಮತ್ತು ಎಲೈನ್ ಮಜ್ಲಿಶ್ ಅವರ ಪುಸ್ತಕ, "How to talk to kids so that They learn', ಇದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮಹತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, "ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿ ಅವರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಆಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಒರಟು ಧಾಟಿಯಿಂದ ಮಗು ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾತ್ಮಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಕೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬದಲಿಗೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಮರಳು ತಿನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳಿದರೆ ಮಗು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮೊದಲು, ವ್ಯಗೋಸ್ಕಿ (Vygosky) ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಗುವಿನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ತನ್ನ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅದರ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಗೋಸ್ಕಿರವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ, "ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯು ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಭವಿಸುವಂತದ್ದು".

ಈ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರವರ ಕುತೂಹಲದ ಪರಿಶೋಧ ಮತ್ತು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅನುಭವ ಪಡೆದ ಮಗು ತನ್ನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿದರೆ, ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವ ಮಗುವಿನ ಪರಿಶೋಧನೆಯು ಅವನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳದೇ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ತೆರೆಸ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ಯಾಮ್ ರವರು ತಮ್ಮ 'ಟೆಡ್ ಕಾನ್ವರ್ಸೇಷನ್' (TED conversation) ನಲ್ಲಿ 'ನಿಷ್ಫಲಗೊಂಡ ಕುತೂಹಲದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ' ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಹಿರಂಗ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. "ಕುತೂಹಲ ಇಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯದ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದನೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲವಿಲ್ಲದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಹೀನತೆಯಿಂದ ಬದುಕು ವಿಚಾರಹೀನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೇಲೆ ಹೀನವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣದ ತರಬೇತುದಾರರಾದ ನಾವು, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುವ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಸದಾ ಚೈತನ್ಯಯುತವಾಗಿರುವಂತೆ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುವಂತೆ

ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅನುಭವಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತನ್ನ ಪಂಚೇದ್ರಿಯಗಳಾದ ಕಿವಿ, ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾದ ಮರಿಯಾ ಮೊಂಟಿಸರಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, “ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು, ನಂತರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಗುವಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ”. ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಮರಿಯಾ ಮೊಂಟಿಸರಿಯವರು ಪ್ರಕಾರ, “ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಗು ಆಸಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಗ್ನವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು.” (ಮಾಂಟೆಸ್ಸೋರಿ 1949).

[i]Theresa Willingham, USA, ‘Celebrating and Inspiring Curiosity as a Key Component in Learning’, TED Conversations
http://www.ted.com/conversations/145/celebrating_and_inspiring_curi.html

References:

1. Dewey, J. (2003). Democracy and Education. New Delhi: Aakar Books.
2. Louv, R. (2005). Last Child in the Woods. Newyork: Atlantic Books.
3. Palmer, J. A. (2004). Fifty Great Modern Thinkers on Education - From Piaget to the Present. London and Newyork: Routledge, Taylor and Francis Group.
4. Siegler, R. S., & Alibali, M. W. (2005). Children's Thinking (4th Edition). NJ: Prentice-Hall.
5. Cook & Cook. (2005) Child Development, Principles and Perspectives. Boston: Allyn & Bacon/Longman.
6. Miller, P. (2011). Theories of Developmental Psychology (5th Edition). USA: Worth Publishers.
7. Wertch James V. (1985) Vygotsky and the social formation of mind, Harvard University Press, USA.
8. Crain, Wlliam C. (2011) Theories of development: concepts and application, 6th edition, Pearson Education Inc.
9. Maria Montessori. (1949). The Absorbent Mind. Madras India: The Theosophical Publishing house.
10. Faber A. Mazlish E. (1996) How to talk so kids can learn.
11. Theresa Willingham, USA, ‘Celebrating and Inspiring Curiosity as a Key Component in Learning’, TED Conversations http://www.ted.com/conversations/145/celebrating_and_inspiring_curi.html

ಶರ್ಮಿಳಾ ಅವರು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಯುವಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವಿರುವ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೃತ್ತಿಪರರು. ಅವರು 2010 ರಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಒಂದು ಅಪಘಾತದ ನಂತರ ಶಾಲಾ ಬೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರು. ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ(ಎಪಿಯು)ನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. (ಶಿಕ್ಷಣ) ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಮೊದಲು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಪಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿರುವ ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ, ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ನಡುವೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಸಮಯ ವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ವಿಳಾಸ
sharmila.mandlik13@apu.edu.in